No. 18. **1845.**

VLISSINGSCHE COURANT.

Maandag 10 Februarij.

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld, driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2,25, en franco per post f 2,50. Advertentien [illegible] à 10 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodsaankondigingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1,20 is, en voor elken regel daarboven 20 Ct. [illegible] 35 Ct. zegelregt voor iedere plaatsing. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk. Brieven franco.

Lord Broughams gevoelen over dubbele verkiezingen.

Het tegenwoordig ten onzent vigerend kiesstelsel, volgens elke theorie onhoudbaar, wordt door de partij, met wier belangen het strookt, wel is waar met hand en tand verdedigd; maar onder de vele middelen, die worden aangewend om het tegen den vereenigden eisch der wetenschap en der volksopinie staande te houden behooren *argumenten* niet. Wij behoeven *tegen hetzelve* dan ook geene argumenten aan te voeren; het wederlegt en wederspreekt zich zelve genoegzaam.

Er is eene andere opinie, die, hoe ook van de onhoudbaarheid van het tegenwoordig stelsel doordrongen, echter een zekeren weerzin behoudt tegen regtstreeksche verkiezingen en den dubbelen kiesvorm blijft aanhangen. Wij zijn van een tegenovergesteld gevoelen en zullen nog wel gelegenheid hebben er in deze bladen op terug te komen. Ditmaal deelen wij onzen lezers het gevoelen van Lord BROUGHAM, wiens beginselen wel van geene te demokratische rigting zullen verdacht worden, over enkele en dubbele verkiezingen mede.

Alle dubbele, of meer dan dubbele, verkiezingen zijn uit hunnen aard verkeert en gaan van een geheel gebrekkig beginsel uit.

1°. Zij zijn ten eenenmale met het vertegenwoordigend stelsel in strijd. Wanneer een persoon geschikt is om een kiezer te kiezen is hij het ook om een vertegenwoordiger te kiezen. Hij kan volkomen onbekwaam wezen om over eene wet of eenigen maatregel van staatkunde te oordeelen en toch berekend zijn om iemand te kiezen, die in zijne plaats over die gewigtige onderwerpen spreke en beslisse. Maar wanneer hij vooronderstеld wordt slechts tot het kiezen van een' kiezer geschikt te zijn, hoe moet de lijn dan getrokken worden? Het is veel gemakkelijker te beoordeelen of een gegeven persoon al dan niet voor de betrekking van een vertegenwoordiger berekend zij, dan wel of hij tot kiezer geschikt zij; juist omdat het moeijelijk valt uit te maken welke hoedanigheden vereischt worden om van iemand een goed kiezer te maken. Zulk een kies-stelsel berust op de onderstelling dat een persoon, ongeschikt om gekozen te worden, toch geschikt zij om te kiezen; maar het faalt aan te toonen, waar en hoe die lijn moet getrokken worden.

2°. De kans van kuiperij is veel grooter waar het kies-collegie gering, dan waar het talrijk is. Het geheele volk kiest enkelen; en deze enkelen op wie geene andere werkzaamheid rust dan het kiezen van anderen, zijn als een wit gesteld, waarop al de pijlen der omkooping mogen worden afgezonden. Zeker zijn zij minder achtingswaardige personen dan tot vertegenwoordigers zouden gekozen zijn, wijl het vertrouwen in hen gesteld veel minder gewigtig is en minder bekwaamheid vordert om er aan te beantwoorden. Daarenboven hun ambt is slechts gelegentlijk en tijdelijk; in evenredigheid van deszelfs korteren duur drukt hen hunne verantwoordelijkheid minder. Dus zijn ze in elk opzigt meer aan verleiding blootgesteld en is er minder kans dat zij er aan weêrstaan zullen.

3°. Maar een der voornaamste nadeelen van eene dubbele verkiezing is hare rigting om de magt in handen der minderheid te brengen. Wanneer al de kiezers van een distrikt regtstreeks hunnen vertegenwoordiger kiezen dan blijft het mogelijk dat de minderheid der vertegenwoordigers bij groote meerderheid van stemmen zal gekozen zijn, terwijl eene kleine meerderheid der afgevaardigden zelve weder bij geringe meerderheid van stemmen in de kiesvergaderingen gekozen is; waarschijnlijk echter is het niet. Maar die waarschijnlijkheid neemt toe, wanneer instede dat de vertegenwoordiger regtstreeks gekozen worde, er eene tweede verkiezing tusschenkome. Vooronderstel dat een departement tweeduizend stemmen hebbe, die verdeeld moeten worden in twintig distrikten, waarvan elk bij eene vergadering van stemgeregtigden een lid van het kieskollegie benoemt. Wanneer de twintig kiezers omtrent de keuze van den vertegenwoordiger verdeeld zijn in evenredigheid van elf tot negen en al de elf kiezers in de vergadering van stemgeregtigden gekozen zijn met een en vijftig tegen negen en veertig stemmen, terwijl de negen in hunne vergaderingen met eenparige stemmen benoemd zijn, dan wordt de kandidaat, die slechts vijf honderd een en zestig stemmen heeft, gekozen om twee duizend stemgeregtigden te vertegenwoordigen, terwijl de andere verworpen wordt, die veertien honderd negen en dertig stemmen heeft. Zoo erg zal het natuurlijk zelden loopen; maar er bestaat groote kans, dat hetzelfde in minderen graad plaats grijpe; de dubbele verkiezing geeft daarenboven aan kuiperij, omkooping en list van de zijde der minderheid elke gelegenheid. Alle distrikten waarin het volk bijna eenstemmig is laat men, als hopeloos, rusten; alle krachten worden bespaard om daar waar de getallen meer in evenwigt zijn een genoegzaam aantal stemgeregtigden door vrees of hoop over te halen. Daar toch kan de aankoop van weinig stemmen de benoeming verzekeren van een kiezer en langs dien weg de keus van zulk een vertegenwoordiger als de meerderheid des volks zou weigeren. Die kans is geheel onafhankelijk van de andere, die uit de omkooping der kiezers ontstaat. Wij onderstellen voor het oogenblik dat de kiezers volkomen onomkoopbaar zijn en de poging slechts in de vergaderingen der stemgeregtigden wordt aangewend. (*Lord* BROUGHAM, *Principles of democratis and mixed government.*)

NIEUWSTIJDINGEN.

ENGELAND.

— Een Engelsch mathematicus heeft uitgerekend, dat de hoeveelheid van geestrijke dranken, in het afgeloopen jaar in Engeland gebruikt, trots de matigheidsgenootschappen, eenen stroom uitmaakt van 100 eng. mijlen lengte, eene halve mijl breedte en 30 voet diepte.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 4. Februarij. De statistiek bemoeit zich met alles: men heeft berekend, dat er gisteren avond in Parijs *acht honderd* gemaskeerde ballen zijn gegeven geweest, en dat *twee honderd duizend* Parijzenaars dezelve bezocht hebben.

— In den nacht van Woensdag tot Donderdag is de stad Orleans van een verschrikkelijk voorval het tooneel geweest. Zekeren *Sasson*, schrijnwerker, onlangs uit het zinneloosshuis gekomen, heeft in eene vlaag van krankzinnigheid zijne twee kinderen, het eene van vier en het andere van twee jaren, de keel afgesneden, en zich verscheidene doodelijke wonden toegebragt, aan welke hij drie dagen daarna, toen hij zijn volle verstand had wederbekomen, is bezweken.

— Den 13. Januarij jl. waren de gebroeders *Moulin*, landbouwers te Creances (Manche), in zee gegaan om wier te halen, toen zij door den opkomenden vloed overvallen werden, wanhopende zich te kunnen redden, ontspanden zij de paarden, namen de wielen van het rijtuig, gingen op dezelve zitten, en gaven zich aan den stroom over, een van dezelve is het gelukt, maar de andere, benevens de 2 paarden zijn daarbij omgekomen.

NEDERLANDEN.

'sGRAVENHAGE, den 5. Februarij. Men verneemt dat het Departement van Oorlog de chefs der verschillende corpsen van het leger gemagtigd heeft, om aan de miliciens van de ligting van 1841, die permissie mogten vragen tot het aangaan van een huwelijk, de vereischte vergunning daartoe uit te reiken, onder beding nogtans, dat de belanghebbende manschappen, *casu quo*, vooraf hunne schuld op het kleeding- en reparatie-fonds aanzuiveren, en om ook aan die miliciens, welke buiten staat zijn aan deze bepaling te voldoen, desniettemin die toestemming te geven, mits vooraf het onvermogen van de belanghebbenden, om hunne schuld aan te zuiveren, door overlegging van een certificaat van onvermogen, afgegeven door het bestuur hunner woonplaats, behoorlijk worde bewezen.

— Uit de gemeenten van de beide Katwijken *e. a.* en Valkenburg is eene door 26 notabele stemgeregtigde ingezetenen geteekende en gemotiveerde verklaring van adhæsie tot het voorstel van herziening der Grondwet aan den eersten onderteekenaar van dat voorstel, den hoogleeraar *Thorbecke*, verzonden.

Vier en vijftig ingezetenen der gemeenten Elst, Valburg en Heteren, in Gelderland, hebben dezer dagen insgelijks een adres, op de herziening der Grondwet betrekkelijk, aan de Tweede Kamer opgezonden.

— Men leest in het *Journal de la Haye*:

« Volgens de *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, is het Nederlandsche handelschip *Vrouw Johanna* onlangs, in de wateren van Katalonië, door een Spaansch oorlogsvaartuig aangehouden.

« Naar de lezing der Spaansche bladen zou het Nederlandsche schip, welks inbeslagneming door een Spaanschen kustwachter wij gemeld hebben, aangehouden zijn, omdat het zou getracht hebben in de haven van Palamas binnen te komen met eene lading wapenen van verschillenden aard, welker bestemming niet duidelijk uit de scheepspapieren bleek. De kapitein heeft, in zijn verhoor, verklaard, dat die wapenen aan een handelhuis te Marseille geconsigneerd waren."

Het regeringsblad van Madrid maakt het officieel rapport bekend, dat de kapitein-generaal van Katalonie aan den minister van oorlog, te dezer zake, heeft gerigt:

« De consul van Perpignan mij verwittigd hebbende, volgens de berigten, die hij van zijnen ambtgenoot te Marseille had ontvangen, dat het Nederlandsche handelschip *Vrouw Johanna*, kapitein *van der Meyden*, van Antwerpen naar Marseille afgezonden, in had zeventien kisten met prachtwapenen, die men veronderstelde, dat voor de opstandelingen bestemd waren, zoo bevijverde ik mij deze daadzaken aan de kommandanten-generaal van de kuststreek dezer provincie kenbaar te maken, met uitnoodiging van in hunne onderscheidene districten, het naauwste toezigt in acht te nemen, ten einde de ontscheping van die wapenen te beletten en tot het aanhouden van het schip te geraken.

« Deze maatregelen werden stiptelijk uitgevoerd, en hadden den uitslag, welken men er van verwachten mogt. Volgens het bij mij ingekomen berigt van den kommandant-generaal van de provincie van Gironde, slaagde de kustwachter *Veloce*, onder bevel van Don *Fernando Gonzales*, die juist onder zeil zou gaan, toen hij de bedoelde kennisgeving bekwam, in de wateren van Malgras, het Nederlandsche schip te ontdekken en hij bragt dit in de haven van Palarios op. De onderbevelhebber, kapitein der haven, eischte, gezamentlijk met den kommandant van de *Veloce*, en in tegenwoordigheid van den Nederlandschen consulairen agent, eene mondelinge verklaring van den kapitein van het schip *Vrouw Johanna*. Hij vroeg hem, of hij aan zijn boord kisten met wapenen had, waarheen die bestemd waren, en of hij het onderzoek van zijn schip toestond. De Nederlandsche kapitein antwoordde, dat hij zeventien kisten met geweerloopen aan boord had, en dat hij zich niet tegen het onderzoek verzette.

« De kommandant-generaal der provincie van de Gironne mijne toestemming gevraagd hebbende, om tot het onderzoek van dit schip over te gaan, gaf ik hem daartoe de noodige volmagt, met last om de kisten met geweren op den kustwachter over te schepen, die het Nederlandsch schip naar Barcelona moest brengen, ten einde deszelfs ontsnapping tegen te gaan, evenzeer als van den kapitein, die overigens met alle heuschheid zal behandeld worden.

« Ik heb de eer, enz."

— De meest verspreide Godsdiensten zijn: 1°. de Christelijke, in drie hoofdtakken verdeeld: de Roomsch-Katholijke kerk met 140,000,000 belijders, de Protestantsche met 60,000,000 en de Grieksche met ruim 55,000,000; 2°. de Joodsche Godsdienst wier belijders zich in Talmudisten en Karaïten verdeelen, ten getale van 4 à 6,000,000; 3°. de Mahomedaansche, ook in twee sekten verdeeld, met 100 à 120,000,000 belijders; 4°. de Godsdienst van Brama; 5°. die van Budha, en 6°. die van Delaï-Lama. De vier laatste Godsdiensten, met hare ontelbare takken, beslaan bijna geheel Asië, zoodat zij omstreeks 500,000,000 belijders tellen.

— Men leest heden in de *Koophandel- en Zeevaarttijdingen*: Een ligter, beladen met 1200 balen koffij, uit het schip *Walcisch*, Kapt. *T. Schut*, van Batavia naar Amsterdam, is den 2. Februarij in het Noord-Hollandsche Kanaal bij Schoorldam van het ijs doorsneden en gezonken.

† ZIERIKZEE, den 6. Februarij. De *Arnhemsche Courant*

bevatte onlangs een berigt dat er alhier eene petitie in omloop was, die reeds een groot aantal onderteekenaars uit den fatsoenlijken stand telde; het *Handelsblad* bevatte kort daarna eene teregtwijzing van dit berigt, waarin dit voor onwaarheid werd verklaard en gezegd dat niemand alhier van eenige petitie iets wist, en thans bevat de *Arnhemsche Courant* een berigt van Zierikzee, dat die petitie door 1200 personen geteekend is geworden, zoo wel het eene als het andere is onwaarheid, en het publiek maken van zulke zotternijen kan niet dan nadeel aan de goede zaak toebrengen.

Want wat het eerstgemelde berigt betreft, zoo zijn de zoogenaamde fatsoenlijken van Zierikzee genoeg bekend, dan dat niemand zal vooronderstellen, dat zij vóór eene herziening der grondwet zijn zouden, veel minder eene petitie teekenen voor eene nieuwe grondwet; — integendeel doen zij hun best, dit als slecht en ongeoorloofd af te raden, aan allen, die zich verbeelden dat zij aan de fatsoenlijke lieden afhankelijk zijn; want deze hebben zich tot dus verre veel te goed bij de oude grondwet bevonden, en dat het de burgers hier niet goed gaat, o dat is, hun eigen schuld en hiermede hebben immers de fatsoenlijke lieden niets te maken. — Het tweede berigt in het *Handelsblad* is daardoor geheel valsch, want het is kennelijkelijk van een fatsoenlijk man afkomstig, die zich volstrekt niet met de burgers inlaat, anders zou hij geweten hebben, dat er wel degelijk eene of meer petitien onder de voornaamste en verlichtste neringdoende burgers in omloop zijn, en verschillende adhesien aan het nieuw ontwerp der grondwet zijn geteekend, en niet zoo brutaal weg gelogen hebben dat niemand daarvan wist. — Het derde berigt is duidelijk eene paskwil, want waar zouden in eene stad van omtrent 6000 inwoners 1200 onderteekenaars van daan komen; het schijnt dat de inwoners van Zierikzee hun best doen om elkander de loef af te steken, van hunne stad naar buiten in een bespottelijk of verachtelijk daglicht te stellen.

Waarheid is het intusschen dat behalven in de stad, ook op het platte land, alhier, petitien en vele adhesien geteekend worden.

Ingezonden Stukken.

III.

Neêrland gaat te gronde,

Zoo een te gering aantal burgers van hun gevoelen, dat voor eene herziening der grondwet is, doen blijken, en aldus de aanhang der regering zal kunnen voorwenden dat eene herziening het verlangen der meerderheid niet is.

En dat de aanhang der regering tegen eene herziening is, en deze door alle mogelijke voorwendsels zal tegengaan, dit kan genoegzaam bewezen worden, ofschoon zij zich teregt schaamt er openlijk voor uit te komen, doch niet te min op alle mogelijke wijzen, zelfs door de schandelijkste intrigen de uiting der openbare meening tegenwerkt.

Moeten wij, nijvere en werkzame Nederlanders, niet met verachting op zulke eigenbaatzuchtige handelingen nederzien? — en bewijzen zij ons niet dat eene herziening der grondwet al zeer goed voor ons zijn moet, wijl zij, die ten onzen koste steeds rijker worden, er zoo zeer tegen zijn?

Welaan laten wij zonder onderscheid te maken in godsdienstige gevoelens, zonder toe te geven aan eenen even onverstandigen als hoogst zondigen godsdiensthaat jegens andersdenkenden, die ook Gods kinderen zijn, en blijkbaar door Hem, even zoowel als wij bewaard worden. — laat ons, zeg ik, de handen in elkander slaan, om datgene te verkrijgen wat het geluk van ons en van onze kinderen kan bevorderen.

Nederlanders! — die door nijverheid en werkzaamheid, die door geleerdheid en kunsttalent, schatten bezit waarvan uwe verdiensten slechts de interessen zijn waarvan gij leeft, en die door een deel dier interessen aan het vaderland te offeren jaarlijks meer dan 70 millioenen bij elkander brengt, en op die wijze in de behoefte voorziet van eenige duizenden, waarvan het eene deel niets wezenlijk nuttigs, en het andere en grootste deel volstrekt niets uitvoert. — Nederlanders — laat dit oogenblik niet voorbijgaan, — nog weinige weken en het is welligt te laat! — toont u niet onverschillig! — maar bekrachtigt door uwe handteekening eene verklaring dat gij de aanneming van het nieuw ontwerp tot herziening der grondwet, dringend begeert.

Zal het niets beteekenen wanneer de 9 edele ontwerpers door honderden van die verklaringen konden bewijzen, dat zij het verlangen van de meerderheid der natie beter kennen dan hunne tegenstanders?

Voorzeker zou dit gewigt leggen in de schaal der constitutionele geregtigheid, en Z. M. onze geëerbiedigde Koning zoude het verlangen van de groote en gewigtigste meerderheid van zijn volk niet met onverschilligheid beantwoorden.

Immers het is onmogelijk dat de bittere lessen van ondervinding, die zijn overleden vader in soortgelijke opzigten heeft opgedaan, voor hem verloren zouden gegaan zijn.

Hij kent immers de geschiedenis van zijn Doorluchtig Stamhuis, en weet hoezeer het heil van Oranje aan het welzijn van het Nederlandsche volk verknocht is.

Hij weet daardoor dat er altijd eene aristocratische en oligarchische partij geweest is, die zich tusschen Oranje en het volk trachtte te stellen, om zich zelven te verrijken, zelve te heerschen, Oranje van het volk te scheiden, en zoo beide te benadeelen.

Wie vermoordde den Eersten Willem van Oranje? eene vreemde heerschzuchtige partij, gesteund door de geestelijkheid.

Wie zou in 1672 Neêrlands geheelen ondergang berokkend hebben? — De gebroeders de Witt, die Oranje van het bestuur wilden uitsluiten, om zelve op het kussen te blijven, terwijl het volk verschrikkelijk verarmde; — toen Willem III aan het bestuur kwam werd het werkelijk beter, hoezeer ieder weldenkende het treurig uiteinde der de Witten beklaagt. — Het is intusschen een vreeselijk waarschuwend voorbeeld, voor hen die de volksstem minachten.

Wie hebben in 1798 met de verdrijving van Oranje den lande zoo veel onheil berokkend? Al wederom eene aristocratische anti-nationale partij die de Franschen inriep.

Maar is het noodig vele voorbeelden te vermelden? die de geschiedenis onbevooroordeeld raadpleegt, ziet dit alles genoeg.

Welaan! Inwoners van Nederland! Welaan dierbare Koning! spiegelt u aan de geschiedenis, want het echt vaderlandsch spreekwoord zegt: *die zich aan een ander spiegelt, die spiegelt zich zacht.*

Amsterdam, 14. Januarij 1845. Dixi.

(Wordt vervolgd.)

MENGELINGEN.

Batavia.

Uit het dagboek van een Duitscher op Java.

(Vervolg van onze vorige.)

III.

WELTEVREDEN EN OMSTREKEN.

De plaats op zichzelve is niet zoo verwilderd, als het Koningsplein, 't geen men trouwens enkel aan de dagelijksche exercitien van het garnizoen heeft te danken, 't welk zorg draagt, dat het plein althans gedurende het drooge jaargetijde toegankelijk is.

Den naam van Waterlooplein ontleent het aan eene zuil, welke hier ter herinnering aan den slag van dien naam is opgerigt. Daar bovenop staat de Hollandsche leeuw, en een latijnsch opschrift op het voetstuk doet kond en te weten aan een iegelijk, die het vernemen wil, dat de Hollanders met behulp van enkele Engelschen en Pruissen dien slag roemrijk gewonnen hebben.

Parallel met het Waterlooplein, maar veel langer voortloopend, strekt zich in meer oostelijke rigting Goenong-Saharie uit. De verlenging dezer straat naar het zeestrand toe heet Jacatra en loopt tot aan de stad Batavia. Jacatra is geheel van de Engelschen verlaten en ook Goenong-Saharie staat in een kwaden naam, dat het ten gevolge van de daar gelegen rijstvelden en moerassen uiterst ongezond moet wezen. — Huren en huizen zijn hier dan ook veel minder, dan in de meeste andere wijken, en dit, verbonden met de onmiddelijke nabijheid der bureaux, is de reden, waarom vele ondergeschikte ambtenaren naar dit oord trekken.

Zuidoostelijk aan Weltevreden en het Koningsplein, grenst de Parapattansche weg. — Hoewel de streek zeer geliefd en gezocht is, staan hier slechts weinig huizen, want slechts eén kant van den weg is aangebouwd. De tegenover gelegene, welke daarvan, gelijk gewoonlijk, door een kleinen stroom en daarbij langs geplante boomen gescheiden is, bestaat uit inlandsche kampons of buurten met vrucht- en moestuinen, waarboven hier en daar de rieten daken der Maleische bamboeswoningen uitsteken.

Het meest fashionable en gezochte gedeelte der nieuwe stad strekt zich in de zuidoostelijke rigting van Parapattan nog nagenoeg twee Engelsche mijlen dieper in het land uit. 't Besluit de kwartieren Kramat, Salemba en Meester Cornelis. Deze bestaan uit eene lange aaneengeschakelde reeks der fraaiste en uitgestrekte landhuizen. Alle zijn van ruime en smaakvol aangelegde tuinen en heesterperken omgeven, en den vreemdeling, die een hoog idee van Batavia wenscht te bekomen, raad ik stellig aan, om zich eens op een goeden Zondag namiddag tusschen vijf en zeven hier in een gemakkelijk rijtuig te laten rondtoeren, en zoo al die heerlijkheden een voor een langzaam 't oog voorbijglijden. De weg is om dien tijd bezaaid met de schitterendste equipaadjes van Batavia's groote wereld, en die rollen hem pijlsnel voorbij; — terwijl hem later, op den terugrid, de glansrijke verlichting der meeste huizen een verrassend schouwspel oplevert.

Dit fraaije deel der nieuwe stad is eerst in den jongsten tijd ontstaan. In de laatste tien jaren is het getal huizen in dezen omtrek bijna verdubbeld en nog jaarlijks ontstaan er nieuwe, daar vooral de oostelijke zijde van den weg, die niet lang geleden nog verschillende vrije grondstukken vertoonde, sterk bebouwd wordt. De omtrek is, gelijk reeds vermeld werd, de fashionableste der nieuwe stad — de lucht is er frisch en zuiver en wordt te gelijk voor de gezondste gehouden.

Meester Cornelis is een klein fort, bij de vier Engelsche mijlen van het zeestrand, dat ten tijde van de landing der Engelschen op Java eene belangrijke rol gespeeld heeft. De omliggende huizen hebben van het fort hunnen naam, en onder deze onderscheidt zich vooral het kortgeleden gevestigde thee-etablissement der regering, dat een kolossaal gebouw is. In de nabijheid van Batavia wordt wel geen thee verbouwd, maar de geheele opbrengst van dit product, in de binnenlanden van het eiland gewonnen, wordt hier nog aan eene nadere bereiding onderworpen, gesorteerd en op Chinesche wijze verpakt.

Sedert eenige jaren heeft de theecultuur zich in de binnenlanden van Java zeer uitgebreid en schijnt aan de verwachting der regering te beantwoorden; — zij is monopolie, gelijk ongelukkigerwijze het grootste der producten op Java. Deze theemonopolie wordt zoo ver gedreven, dat het in Batavia zelve onmogelijk was, zich eene handvol bladen te verschaffen, om de hoedanigheid van het product daarnaar te kunnen beoordeelen, en eerst in het vorige jaar begon de regering eenige honderd kleine kistjes ten behoeve van het publiek te Batavia in openlijke veiling te brengen. — De kooplust bleek nogtans zeer gering te zijn. De Chinezen boden bijna in 't geheel niet, en slechts enkele Europeërs kochten, meest uit nieuwsgierigheid, eenige kisten.

Achter Meester Cornelis, langs den grooten postweg naar Buitenzorg — eene kleine plaats, 24 Engelsche mijlen van Batavia, de residentie van den gouverneur — staan nog verscheiden fraaije landhuizen. Men woont hier lief, maar vrij eenzaam, en de groote afstand van de bureaux schrikt velen af, zich hier neer te zetten.

Na deze algemeene beschrijving van de nieuwe stad wil ik beproeven, een beeld te ontwerpen van den bouwtrant der Indische huizen en hunne eigenaardigheden.

Karakteristieke kenmerken derzelve zijn de volgende: Ze zijn, met uitzondering van negen of tien, alle van eene verdieping en, zonder uitzondering, wit geverwd. — Platte daken, gelijk in vele andere streken der Keerkringslanden, zijn te Batavia bijna geheel niet in gebruik. De hevige stortvlagen tijdens het regensaizoen en de daardoor van boven indringende vochtigheid moeten hiervan de hoofdoorzaken zijn. Om dit kwaad te keeren, liggen de meeste huizen eenige voeten hoog boven den grond, maar zijn toch gedurende het natte jaargetijde vochtig en koud. Bijna ieder huis is van twee breede, op slanke pijlers rustende galerijen voorzien. Die voor het huis heet veranda; die achter 't zelve pondopo. Deze zuilengangen zijn geheel open en meestal, gelijk de binnenvertrekken, met schilderijen, lampen, sofaas, tafels en stoelen gemeubeleerd, zoodat zij niet weinig tot verfraaijing der gebouwen bijdragen. De avonduren van 7 tot 11 brengt men gewoonlijk in deze luchtige galerijen door.

(Vervolg hierna.)

ZEETIJDINGEN.

VLISSINGEN, den 8. Februarij. Sedert den 6. dezer zijn alhier ter reede gekomen.

Voor Antwerpen bestemd:

Ellij Crowfurd, J. Johnson, Hull, stukgoed.

— Van Helvoet is uitgezeild Zr. Ms. schooner de Huzaar, luit. ter zee 1. kl. F. Sluiter, naar Batavia.

— Door kapt. N. D. de Boer, in de Hoofden gepraaid, is den 30 Jan. ll., onder Duins ten anker liggende, gezien Zr. Ms. brik de Snelheid, gevoerd door den luit. der 1. kl. C. J. Eeg, uit Texel naar Suriname.

— Volgens ontvangen berigt van Batavia van 26 October 1844, was kapt. W. Veeneman, voerende het schip Mercurius, den 22 dier maand aldaar gearriveerd en zou, na een gedeelte lading te hebben ingenomen, den 27 naar Soerabaija vertrekken, om verder beladen te worden. Schip en equipage waren in den besten staat.

Te Vlissingen, bij A. W. VAN BIEREN.